

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Елисавета Борисова Вълчинова-Чендова, д.н.,
Нов български университет,
професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“,
по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“,
област на висше образование 8. Изкуства,
професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство
(композиция и музикална теория)
в Нов български университет, обявен в ДВ бр. 62/06.08.2019 г.,
с единствен кандидат: **доц. д-р Георги Асенов Арнаудов**

I Представяне на кандидата

Георги Арнаудов¹ (1957) е изявен български композитор с международно признание. Автор е на голям брой симфонични, камерни, вокални и хорови творби, клавирна музика, музика към театрални и балетни постановки, композирани в сътрудничество с известни хореографи и постановчици. Много от творбите му са познати и на чуждата музикална сцена. Между тях можем да открием: вокално-инструменталния цикъл „Thieroleo“ – Орфически мистериални ритуали, творба, създадена по автентични орфически текстове съвместно с траколога проф. Александър Фол – цикъл, който изследва възможни връзки между минало и настояще чрез текстовете на орфическите ритуали и дванайсетте химна-молитви, които съставят творбата; „Пасион по Давид“ (Страсти на Иисуса Христа по Псалмите на Пророк Давид) – творба, написана по автентични среднобългарски текстове от Томичовия псалтир, за солиращи бас и сопран, хор и голям симфоничен оркестър според Чина на Царските часове през IV век от св. Кирил Александрийски; симфоничната фреска „Влахерна“, „Бароков концерт“ по Алехо Карпентер, Тройния концерт за пиано, хамерклавир, чембало и оркестър „Baroque ex Machina“, цикъла „Вратите на съня“ за различни състави и др.

Музиката му е репертоарна за много български, както и за чуждестранни изпълнители, между които големи български оркестри и музикални състави като: Софийската филхармония, Симфоничния оркестър на Българското национално радио, Камерния ансамбъл „Софийски солисти“, Пловдивската филхармония, Плевенската филхармония – дирижирани от изтъкнати диригенти като Васил Казанджиев, Иван Спасов, Георги Нотев, Мартин Пантелеев, Марк Кадин, Пламен Джуров и др. Голяма част от творбите му са представяни многократно от известни изпълнители от различни поколения в България и на международни форуми за съвременна музика по целия свят, на концерти и фестивали като Дрезденския музикален фестивал, Wien Modern – Австрия, Sound Ways – Сант Петербург, Sonorities – Белфаст, Musica Nova – София, „Софийски музикални седмици“, „Варненско лято“, Фестивала на изкуствата „Аполония“, „Two days

¹ <https://www.arnaoudov.net/>

& Nights of New Music“ – Одеса и др. През последните години негови произведения имат световни премиери в най-престижни концертни зали като Лондонските Royal Festival Hall, Wigmore Hall и Сент Джон Смит в Уестминстър, Карнеги Хол в Ню Йорк, Концертхаус във Виена и др.

Реализирал е множество записи на свои творби в Българското национално радио, Българската национална телевизия. Има издадени 11 авторски компактдиска, като редица други творби са включени в издания на български и чуждестранни изпълнители и антологии на съвременната музика, както и в издания на световноизвестни изпълнители в Naxos of America, Concord Records и Labor Records – САЩ, Holophon Records – Австрия, Гега Ню – България.

През 2016 и 2018 г. композиторът взема участие в голям проект, организиран от отдела за Централни и Източноевропейски страни на Китайското министерство на културата – „Теренно изследване в Китай на композитори от Централна и Източна Европа“, и по покана на „Камерния оркестър на Забранения град“ – Пекин, с диригент проф. Лиу Шън, и известния музикален антрополог Юей Джао. В рамките на Културния сезон 2017 – 2018 Камерният оркестър на Забранения град – Пекин, и Китайският национален оркестър представят премиерите на две нови творби на Арнаудов, написани по поръчка на двата състава. През 2019 Камерният оркестър на Забранения гостува и в София.

На творчеството му са посветени множество тектове в културни, както и в научни периодични издания. В края на ноември 2019 излезе отпечат моята книга „Концептът „нова звукова сетивност“ – творчески проекции: Димитър Христов, Владимир Панчев, Георги Арнаудов“ (издание на Института за изследване на изкуствата – БАН), в която в третата глава (с. 113 – 220) е анализирана голяма част от неговото творчество до 2016. Предстои публикуването на цялостно монографично изследване от Илия Граматиков, посветено на неговите концерти. На произведенията му за виолончело се спира Калина Кръстева-Тийкър в своя дисертационен труд.

Георги Арнаудов е получил високо признание като музикант, музикален теоретик и ерудит с разностранни интереси.

Автор е на теоретични студии и статии, вкл. в академичното списание „Българско музикознание“, както и на публицистични материали, посветени на различни музикалнокултурни проблеми, свързани с миналото и съвременността. През 2012 композиторът защитава научната и образователната степен „доктор“ с теоретичното изследване „Стилови взаимодействия в творческата дейност на композитора в постмодерната епоха“, което е обект на разглеждане в музикологични научни разработки, посветени на новата музика.

Носител е на редица значими национални и международни премии и награди.

Член е на Съюза на българските композитори, Съюза на българските журналисти и Българската музикална асоциация. От 1991 г. е член на Дружеството за Нова музика в България – Българската секция на Международното общество за съвременна музика, а през 1993 е един от съоснователите на Международния фестивал за съвременна музика “Музика Нова – София”, както и председател на Организационният комитет на фестивала от 1996 – 1998. През 2006 става основател на „Auditum“ – серия от спектакли и концерти, както и на фестивала „Звук и връзка“. От 1994 до 1999 е член на Управителния съвет на Дружеството за Нова музика в България, от 1999 до 2002 – на Управителния съвет на Съюза на българските композитори, от 2008 – на настоятелството на Националното музикално училище „Любомир Пипков“ – София, от 2011 – на Борда на Националните представителства на Младежкия оркестър на Европейския съюз – ЕУУО. Член е на Управителния съвет на "Музикаутор".

Георги Арнаудов е доцент е по композиция и хармония в Нов български университет, където преподава в департамент „Музика“ и департамент „Театър“. Има

голям принос със своето активно участие в дейността на различни органи за управлението на Нов български университет като член на департаментни и факултетни съвети, както и на Академичния съвет на НБУ. През годините доц. д-р Георги Арnaudов е Директор на Бакалавърска програма „Театър“ (2002 – 2006), Бакалавърска програма „Музика“ (2008 – 2012), Директор на Програмен съвет „Музика“ (2014 – 2017), а понастоящем е Заместник-ректор по научноизследователската и творческата дейност на Нов български университет.

Изследователска / творческа дейност и резултатите от нея (съобразно показателите за различните научни степени и академични длъжности за областта на конкурса: 8.3. Музикално и танцово изкуство“).

Представените материали, с които доц. д-р Георги Арnaudов участва в конкурса, включват дейности, които далеч надхвърлят минималните изисквания за този раздел в отделните групи. Съгласно изискванията, ще се ограничи с коментир на групите показатели с представени материали за конкурса и кратки обобщения (без анализи на творбите), като ще подчертая, че всички документи са прецизно подготвени, приложен е изчерпателен доказателствен материал.

- **Група „А“ – 50 точки / защитена докторска дисертация**

Темата на дисертацията на Георги Арnaudов, както вече посочих, е: „Стилови взаимодействия в творческите дейности на композитора в постмодерната епоха“. Област на изследване: 8.3. Музикално и танцово изкуство. Това е удостоверено с диплома № / дата: 116/11/04/2012 на Нов български университет. Дисертационният труд и публикациите, свързани са с него, са високо оценен като теоретично изследване, посветено на процеси в съвременната музика.

- **Група В: Постигнати общо 370 т. При минимален брой 100 т.**

В показател 4 са посочени 6 авторски приноса в областта на изкуствата (300 т.).

1. Концерт „Antiphona dulcis armonia” за две виолончели и оркестър (2017).
29 май 2017 г., 19.00 ч. Концертна зала „България“
2. „Concerto Ppianissimo” – концерт за две пиана и оркестър (2017)
3. Авторски CD „Поток и престои“, продуциран от БНР, МК57496 / 2017
4. Авторски концерт в рамките на XLV Международен фестивал „Софийски музикални седмици“, 06.16.2014
5. Концерт „60 години Георги Арnaudов“, в рамките на XLV Международен фестивал „Софийски музикални седмици“, Студио 1 на БНР, 21.06.2017
6. Авторски юбилеен концерт, 13.11.2017 г., Камерна зала „България“

Познавам включените в компактдиска и в концертните програми произведения, присъствала съм и на самите събития, които се превърнаха в културни акценти в музикалния афиш и са обект на положителна рецензентска рефлексия. Специално ще подчертая професионалното отношение и интереса на изпълнителите към неговата музика, а в юбилейния концерт през 2017 те бяха и инициатори на организирането му.

В показател 5 – Водеща (самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата, са посочени две международни издания на последни негови творби, безспорно високо признание за творчество му и за българската музика (70 точки).

1. Арнаудов, Георги (2018). Концерт „Pianissimo“ за две пиана и оркестър. Осака: Да Винчи издание. SKU: DV 10973

2. Арнаудов, Георги (2017). „Три сонета на Микеланджело“ за соло виолончело. Осака: Да Винчи издание. Код: DV 10974

• **По Група от показатели Г: събрани общо 380 от необходими 120 т.**

Показател 9. Статии и доклади, публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата: информация и доказателства за 12 статии, публикувани в специализирани периодични издания в областта на изкуствата и 2 студии.

Показател 11. Изследвания, публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата: информация и доказателства за 2 публикувани изследвания.

Показател 13. Водещ (или самостоятелно) художествен принос в областта на изкуствата, който не е представен като хабилитационна теза: информация и доказателства за 4 основни художествени приноса в областта на изкуствата – първи представления и световни премиери на негови композиции в Лондон (премиерно изпълнение на „Фантасмагории II“ – концерт за цигулка и оркестър), концертно изпълнение на „Вратите на съня“ III за струнен квинтет (Виена и Тиендзин) и премиерното изпълнение на „Среднощни песни“ за оркестър от традиционни и антични китайски инструменти (Пекин, Китай, 13 Октомври 2017, Beijing Concert Hall), Камерен оркестър на Забранения град, диригент Лиу Шън; на 30.09.2019 творбата беше изпълнена и в София при гостуването на Камерния оркестър на Забранения град в зала „България“ (концертът е организиран по случай 70-годишнината от установяването на дипломатически отношения на страната ни с Китай) – изтънчена музика, представяща естетиката и най-новите търсения на композитора в сферата на звуковото пространство, концепирано от тишината.

- **По Група от показатели Д: общо 210 от необходимите 40 т.**

Показател 17. Позовавания в монографии и колективни томове с научен преглед.
– 5 цитата.

Показател 18. Цитати или рецензии в неречензирани научни рецензирани списания – 4.

Показател 19. Рецензии за реализирана художествена продукция или художествен принос в специализирани издания в областта на изкуствата: информация и доказателства за 15 статии и рецензии за художественото му творчество като композитор.

Ще добавя, че цитиранията на трудове на Георги Арнаудов са много повече, както и текстовете, посветени на неговото творчество. (В моята книга са посочени и коментирани 6 негови публикации.)

- **Група Е –285 точки**

В тази група Георги Арнаудов събира точки по следните показатели:

Показател 21. Управление на успешно защитен докторант (3-ма докторанти) – 80 точки.

Показател 22. Участие в национален научен, образователен, художествен проект (2) – 30 точки.

Показател 23. Участие в международен научен, образователен или художествен проект (2) – 40 точки.

Показател 24. Ръководство на национален научен, образователен или художествен проект – 75 точки.

Показател 27. Публикуван университетски учебник или училищен учебник, използван в училищната мрежа (2 нотни издания) – 40 точки.

Показател 30. Награди за конкурси за творчество и изпълнение, дадени от национални професионални форуми и организации. Георги Арнаудов е носител на престижни творчески награди и отличия, включително: Голямата награда на Европейския съюз за радио и телевизия, 1985; Наградата на Международната федерация на музикалната младеж, 1985; Наградата „Златната арфа“, 1985; Международната премия на името на Карл-Мария фон Вебер, 1989; Наградата на НМУ „Любомир Пипков“ във връзка със 100-годишния юбилей на първата българска музикална институция, 2004; „Музикант на годината“ 2018. Тук е посочил само двете национални награди, получени във връзка с неговата 60-годишнина през: „Златен век“ – Звезда и Грамота на

Министерството на културата на Република България за принос в развитието и утвърждаването на българската култура и национална идентичност и „Златно перо“ на Радио Classic FM, Cantus Firmus и галерия „Макта“ за принос към българската култура (20 точки).

Общо представени:

Група А	Минимални точки – 50	Постигнати точки – 50
Група В	Минимални точки – 100	Постигнати точки – 370
Група Г	Минимални точки – 150	Постигнати точки – 380
Група Д	Минимални точки – 80	Постигнати точки – 210
Група Е	Минимални точки – 120	Постигнати точки – 285

• **Убедителни са и показателите Ж, З, И, Й.**

Някои от включените дейности посочих при представянето на кандидата, които свидетелстват за активната му обществена, педагогическа и административна дейност. Тук ще посоча само специално разработените от него курсове на Бакалавърска програма "Музика": MUSB530 Музикална теория (хармония, полифония, анализ) – I част, MUSB630 Музикална теория (хармония, полифония, анализ) – II част, MUSB700 Музикална теория (хармония, полифония, анализ) – III част, MUSB800 Музикална теория (хармония, полифония, анализ) – IV част.

Общо представени:

Група Ж	Минимални точки – 70	Постигнати точки – 170
Група З	Минимални точки – 70	Постигнати точки – 90
Група И	Минимални точки – 70	Постигнати точки – 320
Група Й	Минимални точки – 40	Постигнати точки – 40

Искам отново да подчертая, че кандидатът Георги Асенов Арнаудов не само напълно отговаря, но и убедително надхвърля необходимите национални минимални научно-метрични показатели в областта на изкуствата, изследователска област: 8.3 Музикално и танцово изкуство. Напълно отговаря и на допълнителните необходими минимални научно-метрични показатели в областта на изкуствата, предписани от Наредбата за развитие на академичния състав на НБУ.

Накрая ще коментирам по-обстойно представената в група „Й“ разгърната теоретична студия, озаглавена „За философията на структурирането на музикалната творба (авторски бележки по отношение разбирането на творческия процес)“, 71 с.

На творческия процес Георги Арнаудов посвещава поредица от текстове, включително в академични научни издания. Тук предлага цялостна своя концепция, която, както той подчертава в началото, представя нагледно възгледите и убежденията му като композитор „за *протичането* на творческия процес, за неговите виждания по отношение на *организирането* на звуковите събития и цялостната звукова материя и *систематизирането* на формата“. И сега разсъжденията му са разгърнати в „цялото поле на интердисциплинарно мислене, в което един автор на музика неминуемо попада днес“. Извървяният от него път и достигането на творческа зрялост му дават основания да изведе като постоянен своя стремеж да не принадлежи към нито едно направление от съвременната музика: „то е било резултат на по-малко или повече целенасочени мои действия, получени в резултат на дълги лутания, но довели постепенно до изграждането на лични авторски *стратегии*. Те, съвсем естествено, са валидни по отношение на моето творчество и не следва да се приемат като общовалидна норма“. За мен беше изключително интересно да прочета този труд и съм благодарна, че с него се запознах след написването на моя текст за Георги Арнаудов – сега имам възможността да го чета и диалогично. Усещането на „*веществената реалност* на звука и заложените в него енергии“, което аз определям като „нова звукова сетивност“, авторът разглежда като „звуков организъм“ – „една идеална *сфера* – приета като основополагащ абстрактен модел – съчетаваща в себе си *множеството* от всички звукови *обекти* и тяхното протичане в единен пространствено-времеви континуум. В случая става дума най-вече за вида и естеството на цялата поредица от протичащи звукови събития и сложни вътрешни връзки, които образуват цялостната, възприемана от *сетивата* тъкан на този корпус“. Като основополагаща „*функционална единица* и *структурираща мярка*“ е изведен „модулът“ (в моите анализи съм го назовала „звуков комплекс“, „звуково ядро“). При съвременната музика той „може да бъде разбран като *генератор* на съвкупността от функциите, които придобива дадено *конструктивно звуково ядро* в порядъка на развитието на дадена творба“. От друга страна, „модулът може да бъде приет като основна оразмеряваща и структурираща формата *мерна единица*, която регулира пропорциите в творбата и нейното протичане“. Георги Арнаудов изтъква, че модулът трябва „да е ясно разпознаваем като основна конструираща единица“, да „бъде ясно възприеман от слушателя като ярко разпознаваемо *звуково ядро*, *звукова формула*, която следва да бъде разбрана като основополагащ за творбата код“, носещ „генетична“ информация за развитието на цялостната музикална тъкан, за функционирането на отделните ѝ структури и дялове, тяхното съотнасяне, както и за стабилното съхранение

на смислите, заложен в звуковата информация – смисли, които ще бъдат предпоставка за изобразяването и за възможната комуникация с публиката“. Този начин на мислене може да бъде разпознат в композициите на Георги Арнаудов от последните години, в симфоничната „Влахерна“, в концертите му, в цикъла от произведения за различни състави „Вратите на съня“ и т.н. Разбира се, тук представям авторските идеи съвсем окрупнено и схематизирано, нямам възможност да се спра подробно, ще подчертая само, че специално внимание би трябвало да се отдели на въведените примери от различни автори, вкл. негови, и на анализите им от гледна точка на авторския му възглед за „правенето на музика“, разгледан във философски, естетически, етичен, музикалнотехнологичен план. Ще завърша с едно пожелание – този текст трябва да излезе като отделно монографично изследване. Ценността му е както за изследователите на музиката на Георги Арнаудов и за работата в полето на съвременните композиторски проекти, така и за студентите по композиция, които търсят своя път в „правенето на музика.

Заклучение

Въз основа на всичко споменато по-горе и в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България бих искала още веднъж да подчертая всички свои положителни оценки по отделните параграфи и да изкажа увереността си в решението на уважаемите членове на Научното жури на този конкурс да бъде предложена на Академичния съвет на НБУ за гласуване като убедително участие в конкурса кандидатурата на доц. д-р Георги Асенов Арнаудов за академичната длъжност „професор“ в професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство (композиция и музикална теория)“.

София, 19.12.2019

проф. Елисавета Вълчинова-Чендова, д.н.